

Wat is biologische varkenshouderij ?

Herman Vermeer

In de biologische veehouderij staan mineralenkringloop, dierenwelzijn en zoveel mogelijk gebruik van natuurlijke grondstoffen centraal. In 2000 zijn er binnen de EU gezamenlijke regels over afgesproken, zodat het predikaat "biologisch" (in NL "EKO") voor iedereen duidelijk is. Dit zijn minimum eisen. Sommige landen stellen aanvullende eisen. Dit artikel licht de situatie van de Nederlandse biologische varkens toe.

De sector

Op dit moment telt Nederland zo'n 80 biologische varkensbedrijven. Samen produceren ze ongeveer 60.000 vleesvarkens per jaar. Een unieke afspraak in de keten is dat de varkenshouders de kostprijs betaald krijgen. Die lag voor 2003 op € 2,68. Deze prijs is in de loop van 2003 bijgesteld naar € 2,40 per kg. De helft van dit vlees wordt in supermarkten verkocht. De consument besteedde in 2002 1,7% van de uitgaven voor vlees aan biologische producten. De sector groeit, maar niet zo snel als verwacht.

Huisvesting

Meest kenmerkend voor de huisvesting van biologische varkens zijn ruimte en stro. Het minimaal vereiste hokoppervlak (tabel 1) is in totaal vaak tweemaal zo groot als in de gangbare varkenshouderij. De vloer moet voor minstens de helft dicht zijn en in de binnenruimte bedekt met stro. De buitenruimte, meestal een verharde uitloop, mag voor maximaal driekwart overkapt zijn. Bedrijven die voor 2000 al biologische of scharrelvarkens hadden hoeven pas vanaf december 2010 aan deze eisen te voldoen. Bij de zeugen is bovendien door slachterijen en supermarkten/slaggers de extra eis voor weidegang opgenomen.

Tabel 1. Oppervlakte eisen van wet en markt voor biologische varkensstallen per diercategorie (m² per dier)

	Binnenruimte	Buitenruimte
Guste en drachtige zeugen	2,5	1,9 + weidegang
Kraamzeugen (met biggen)	7,5	2,5
Gespeende biggen tot 30 kg	0,6	0,4
Vleesvarkens tot 110 kg	1,3	1,0
Volwassen beer	6,0	8,0

Voeding

Biologische varkens moeten een rantsoen krijgen waarvan minstens 80% biologisch is. Het streven is om in de komende jaren op 100% uit te komen. Het voer mag geen dierneele, synthetische aminozuren, genetisch gemodificeerde grondstoffen en AMGB's bevatten. In de praktijk blijkt het moeilijk te zijn om voldoende eiwit van goede kwaliteit te voeren. Ruwvoer is een standaard onderdeel van het rantsoen.

De biggen moeten minimaal 40 moedermelk krijgen, wat er in de praktijk op neerkomt dat het spenen na een zoogperiode van zes weken gebeurt.

Gezondheid

In de biologische veehouderij streeft men naar een minimaal gebruik van traditionele medicijnen. Een vleesvarken mag maar een keer in het leven gemedicineerd worden en bij de tweede behandeling (kuur) is het varken niet biologisch meer. De wachttijd na behandeling is tweemaal zo lang als de wettelijke wachttijd. Ontwormen en vaccineren is wel toegestaan. Het gebruik van hormonen bij zeugen (bijvoorbeeld PG600) is verboden.

Het couperen van staarten en knippen van tandjes is niet toegestaan. Castratie is wel toegestaan zolang berenvlees afzetproblemen oplevert.

